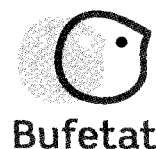

BARNE-OG LIKESTILLINGSDEP
Arkivkode: 431.0
Dato: 21/9-09
Saksnr: 2007/02425-74

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Deres ref:

Vår ref: 2009/53837-4

Arkivkode: 008

Dato: 18.09.2009

Høring – Utredningen Ungdoms fritidsmiljø. Ungdom, demokratisk deltakelse og innflytelse

Barne- og likestillingsdepartementet har sendt utredningen "Ungdoms fritidsmiljø. Ungdom, demokratisk deltakelse og innflytelse" på høring. Høringsfristen er satt til 20. september 2009.

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet har vurdert utredningen, og mener at rapporten gir en god framstilling av ungdoms fritidsmiljø og muligheter for demokratisk deltakelse i Norge. Den fremmer gode forslag som kan bidra til å forbedre fritidsmiljøet for ungdom i kommunene og styrke ungdomsdemokratiet, for eksempel forslagene om nasjonale retningslinjer som kan bidra til reell innflytelse for ungdomsråd og lovfesting av demokratiprogram i alle kommuner. Vi er også enige i at det er behov for kompetanseheving innenfor fritidssektoren, og at et nasjonalt kompetansesenter for ungdomsarbeid vil være viktig for å avhjelpe dette. Vi har i tillegg følgende merknader:

Merknad 1 – Mer internasjonalt/europeisk samarbeid om deltakelse og innflytelse

Rapporten trekker i noen grad paralleller til ungdomspolitikken i våre naboland, særlig Finland og Danmark trekkes fram. Bakgrunnen for dette er at Ungdomslovsalliansen viser til en egen ungdomslov i disse landa i sitt opprop for en norsk ungdomslov. Utredningen er like fullt påfallende nasjonal – med få sideblikk til hva som gjøres av andre land vi ellers ofte sammenligner oss med (for eksempel Sverige). Oppmerksomheten som er viet til EU-samarbeidet om ungdomspolitikkk – som Norge har hatt mulighet til å delta i fra 2008 - er også liten, og forslaget om at tiltak skal "kobles opp mot hva som gjøres i internasjonale samarbeidsfora" (s 23) mangler konkretisering i forslagene til vedtak.

Gjennom internasjonalt samarbeid har Norge muligheten til å skaffe seg verdifull kunnskap om praksiser og erfaringer fra andre land. Det finnes svært mye kompetanse i Europa på feltene som utredningen omhandler, jf for eksempel at "Active citizenship of young people" har vært en grunnpilar for EU-samarbeidet siden 2001. Dette fornyes i strategien fra 2009 "Investing and empowering" – og er også en hovedprioritet i EUs ungdomsprogram. Mulighetene for å lære som ligger i dette

samarbeidet bør benyttes i så stor grad som mulig. Som nasjonalt kontor for EUs nåværende ungdomsprogram Aktiv Ungdom, foreslår vi derfor følgende konkretisering av ovenfor nevnte forslag:

- Norge skal ta aktivt del i EUs samarbeid om ungdomspolitikkk gjennom den åpne koordineringsmetoden, og stimulere til at Aktiv Ungdom-programmet brukes til å fremme ungdoms initiativ, deltakelse og innflytelse.

Merknad 2 – Bedre anerkjennelse av ikke-formell læring

Et annet sentralt spørsmål i utredningen er hvordan man kan heve ungdomsarbeidets kvalitet og status. Ekspertgruppa mener at dette best kan gjøres gjennom å heve kompetansen hos ungdomsarbeidere og gjennom å synliggjøre gode tiltak, ”demonstrasjonsklubber”. Vi er ikke uenige i disse forslagene, men savner forslag til tiltak som kan øke anerkjennelsen av den ikke-formelle læringen som skjer i klubber og organisasjoner. Både Europarådet og EU legger stor vekt på viktigheten av å anerkjenne ikke-formell læring som et supplement til formell utdanning, og har blant annet utviklet redskap som *European Portfolio for Youth Leaders and Youth Workers* og *Youthpass*. Vi mener at økt anerkjennelse av ikke-formell læring kan bidra til å heve både kvalitet og status i ungdomsarbeidet, og foreslår derfor at:

- Det nye kompetansesenteret for ungdom og fritid får anerkjennelse av ikke-formell læring i ungdomsarbeid som et av sine ansvarsområder, og at internasjonalt samarbeid blir en selvfølgelig del av deres arbeid.
- Anerkjennelse av deltakernes kompetanse bør sikres i det foreslåtte nye demokratiprogrammet
- De foreslåtte nye retningslinjene for ungdomsråd bør også omfatte anerkjennelse av medlemmenes opparbeidede kompetanse.

Merknad 3 – Evidensbasert ungdomspolitikkk

I utredningen ”Ungdoms fritidsmiljø...” foreslås det bla at det skal gjennomføres en forskningsbasert kartlegging av lokale kulturaktiviteter, fritidsklubber og ungdomshus. Også andre forslag, for eksempel det allerede nevnte kompetansesenteret, kan bidra til å øke kunnskapen på ungdomsfeltet. Vi støtter disse forslagene, men mener at man bør vurdere om det er hensiktsmessig å gå enda litt lenger i retning av å skaffe seg kunnskap som kan danne grunnlag for beslutninger. En måte er å ta i bruk indikatorer, slik Sverige har gjort allerede siden 2005. Gjennom å måle hvor de står i forhold til de definerte målsetningene for ungdomspolitikken, ønsker de å skaffe et bedre grunnlag for å utarbeide tiltak og strategier. EU går samme vei, jf den nye strategien ”Investing and empowering” (kap 5.5). I tråd med dette, foreslår vi at:

- Det nye kompetansesenteret får i oppdrag å vurdere om det er hensiktsmessig å ta i bruk indikatorer for å måle om tiltakene for å bedre ungdoms fritidsmiljø og deltakelse, har tilsiktet effekt.

Merknad 4 – Tiltak mot fattigdom - tiltak som kan bidra til inkludering uten å være stigmatiserende

Vi vurderer det som positivt at fattigdom er omtalt som eget punkt i kapittel 6. Sosial eksklusjon er en kjent konsekvens av å vokse opp i en fattig familie. Barnevernet, på sentralt og lokalt nivå, har en sentral rolle i å bidra til sosial utjevning. Kommunal barneverntjeneste kan gi støtte i form av hjelpetiltak til barn og familier, som begrenser negative konsekvenser av fattigdom. For at barnevernet skal kunne gi rett hjelp til rett tid, er det viktig at andre offentlige tjenester som har nær og bred kontakt med barna og deres familier – blant andre NAV, barnehage, skole, helsetjeneste – melder fra til barnevernet.

I barnevernlovens kapittel 3 står det at barneverntjenesten bør samarbeide med frivillige organisasjoner som arbeider med barn og unge. I loven er det ikke nærmere spesifisert hvordan og hva samarbeidet bør bestå i. En anbefaling er at kommunalt barnevern, gjerne sammen med andre kommunale tjenester, tar initiativ til et formalisert samarbeid med lokale lag og foreninger med mål om å fremme et differensiert fritidstilbud for alle barn og unge.

En kjent konsekvens av å vokse opp i en fattig familie er eksklusjon fra deltakelse i fritidsaktiviteter. En viktig oppgave for kommunene er å inngå formalisert samarbeid med lokale lag og foreninger for å fremme et differensiert fritidstilbud som er tilgjengelig for alle. De fleste organiserte fritidsaktiviteter koster penger og krever at en har utstyr. Vi mener derfor at det i tillegg til organiserte aktiviteter bør utvikles såkalte åpne fritidstilbud, som er gratis for brukerne og der alle kan delta på lik linje. Gode eksempler på dette er nærmiljøanlegg som ballbinger, skatepark, sandvolleyball og lignende. Vi vil også framheve følgende ideer til tiltak i kommunene:

- Utstyrspooler der oppdatert utstyr av god kvalitet kan lånes
- Kulturkort/aktivitetskort som gir gratis adgang til arrangementer og aktiviteter

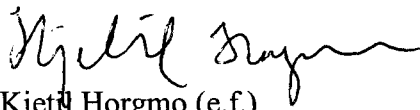
Merknad 5 – Delvis sammenfall med forslag fra BLD-rapporten ”Oppsøkende og utadrettet arbeid overfor ungdom utenfor opplæring og arbeidsliv”

Når det gjelder forslaget om etablering av nasjonalt kompetansesenter for ungdomsarbeid og fritidspedagogikk, savnes en tydeliggjøring av grensesnittet til denne rapportens forslag og forslagene i BLD-rapporten ”Oppsøkende og utadrettet arbeid overfor ungdom utenfor opplæring og arbeidsliv” (2009).

Merknad 6 – Mer innflytelse for ungdom utenfor skole og arbeidsliv

Arbeid rettet mot ungdoms deltakelse og innflytelse og arbeid med ungdom som står utenfor skole og arbeidsliv bør koordineres bedre. Her vil vi særlig trekke fram, som positivt, forslaget fra BLD-rapporten ”*Oppsøkende og utadrettet arbeid overfor ungdom utenfor opplæring og arbeidsliv*” (2009) om koordinatorene (både personlig og på systemnivå) for ungdom som trenger særskilt oppfølging.

Med hilsen

Kjetil Horgmo (e.f.)
Avdelingsdirektør

Irene Handeland (sign)
rådgiver